

Як написати якісну наукову статтю

Багато магістрів та аспірантів шукають відповідь на це питання. Ставлячи свій підпис під науковою роботою, ми відчуваємо відповідальність за написаний текст. А також, бентежить питання його підготовки в найкращій якості. У цій статті ми спробуємо розібратися в тому, як [написати наукову статтю ВАК](#). А саме, в основні труднощі, які можуть бути виявлені в процесі роботи над статтею. Також можливі шляхи подолання цих труднощів в ході написання тексту і його оформлення.

Про що написати та як обрати тему наукової статті?

Винесене в заголовок запитання так само просте, як одночасно і складне. Вибір теми дослідницької роботи є або вкрай скрутним завданням (якщо ми стартуємо з нуля). Або заздалегідь визначене попередніми виконаними роботами. Перевагою грамотного наукового підходу є спадкоємність досліджень в рамках однієї тематики. Вчений продовжує обрану і вже досліджену ним раніше тему, розвиває суміжні аспекти. А також, перевіряє і доповнює власні дані.

Коло питань, з якими стикається вчений, виконуючи наукову статтю, досить широке. Найбільш поширений ризик повторюваності, коли в силу дослідження багатьма фахівцями однієї тієї ж теми обраний напрям стає «занадто вивченим». Саме тому автори починають дублювати результати і висновки один одного. Крім того, часто обрана тематика з плином часу стає неактуальною. А також втрачає новизну і практичну значимість. І як же тоді написати наукову статтю?

Отже, відмовитися від продовження обраної раніше лінії буває вкрай важко. Однак перегляд власного науково-дослідного підходу найчастіше істотно покращує результат.

У багатьох випадках складаються ситуації, коли будучи одним з небагатьох дослідників тієї чи іншої області, вчений розуміє, що немає належного науково-теоретичного базису для посилення, і авторитетність отриманих результатів нічим не підкріплена. У таких випадках обрану тематичку доцільніше модифікувати або радикально змінити

Структура наукової статті

Базисно структура наукової статті визначена вимогами ВАК, де виділено такі компоненти (з поданням даних назв у тексті статті):

- Постановка проблеми;
- Стан дослідженості питання (аналіз останніх публікацій по темі);
- Визначення мети статті (завдань дослідження);
- Виклад основного матеріалу (тексту);
- Висновки і перспективи подальших досліджень;
- Список джерел та літератури.

При цьому обов'язковими компонентами статті також є анотації і ключові слова (виконуються на мові оригіналу та англійською мовою). Обсяг анотації повинен становити не менше 1000 знаків (з пробілами), ключових слів – не менше 5 одиниць.

Змістовну частину статті (розділ «Виклад основного матеріалу») найчастіше не поділяють на пункти (розділи), однак при деяких публікаціях це допускається, і навіть заохочується.

Таким чином, структура наукової статті чітко визначена, і наведений перелік компонентів є обов'язковим до виконання. При цьому важливо пам'ятати, що текстова частина роботи повинна мати логічне і послідовне викладення матеріалу, включати новизну дослідження і його практичну значущість.

Актуальність і висновки – запорука успіху

Актуальність роботи визначається у пункті «Постановка проблеми дослідження». Автор описує проблемне поле обраної тематики і обґрунтовує, чому дана тема потребує докладного розгляду.

***ЦІКАВО!** Специфіка актуальності безпосередньо пов'язана з назвою статті. Найчастіше автор прагне відобразити актуальність в заголовку, зацікавити і залучити читача до тексту.*

Висновки у статті, будучи закономірним підсумком викладу, також доповнюються пунктом про перспективи подальших досліджень. Автор підкреслює якусь незавершеність проведеного дослідження, описує недосліджені аспекти цієї області знання, і водночас формулює власну лінію додатки подальших наукових зусиль.

ВАЖЛИВО! Так як стаття є лише окремим дослідженням і не може претендувати на всеосяжний виклад питання, відсилання в бік неповноти, частковості та фрагментарності виконаної роботи є правилом гарного тону в будь-якій статті (навіть якщо вам як автору бачиться протилежне).

Отже, актуальність роботи й описані автором висновки – це те, на що читач зверне увагу в першу чергу. Стислість, логічність і обґрунтованість викладених тез є запорукою її успіху в наукових колах.

Вимоги до оформлення наукової статті

Особливості оформлення наукової статті тісно пов'язані зі згаданою вище структурою публікації. Крім обов'язкових компонентів, що формують каркас статті, слід дотримуватися стандартних правил технічного оформлення: вирівнювання полів 3*2*2*1,5 см, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5.

ВАЖЛИВО! Оформлення статті пов'язане зі специфікою макетування наукового журналу, тому різні видання висувають різні вимоги до оформлення, які повинні дотримуватися автором при подачі статті на публікацію.

Важливим компонентом оформлення є вказівка УДК статті (універсальний десятковий класифікатор). В унікальному номері УДК зашифровуються ключові слова з назви статті, що дає можливість знайти її у всесвіті різноманітних наукових публікацій.

Оформлення наукової статті включає в себе і зазначення всіх даних про автора (авторів), з уточненням повного ПІБ, місця роботи (інституту, кафедри тощо) і особистих контактних даних (е-мейл) для встановлення наукової комунікації.

Точна структура наукової статті регламентується вимогами видання, де стаття буде опублікована

Стежимо за грамотністю і унікальністю статті

Здавалося б, грамотність – очевидний фактор оцінки будь-якої наукової роботи, але не завжди враховується. Низький рівень грамотності може видати в авторі статті людину малоосвічену, обкрадати увагою сам зміст, який може бути блискуче викладено, але не оцінено належним чином.

Вимога унікальності статті, також будучи очевидною необхідністю, не завжди старанно виконується автором. Найчастіше мова йде не про копіювання чужих робіт, а, як не парадоксально, своїх власних. Автор справедливо вважає, що

запозичення своїх же думок і ключових положень іншої своєї публікації – не плагіат, і це вірно. Але дублювання одного і того ж матеріалу у різних публікаціях не дає можливості кожній зі статей претендувати на унікальність.

ВАЖЛИВО! Ключовою умовою публікації статті є те, що вона ніде не публікувалася раніше.

Таким чином, увага до таких аспектів, як грамотність тексту і унікальність змісту статті – важливі умови її наукової цінності та відображення професіоналізму автора.

Посилання на джерела або бібліографічний список

Наукова стаття – це не есе на вільну тему, тому вона обов'язково повинна містити посилання на джерела. Оформлення посилань стандартне – позначається виносками кожної сторінки або посиланнями на список літератури у кінці тексту статті. З метою дотримання правил прямого і непрямого цитування встановлених вимог строго дотримуються.

Незважаючи на обговорювану вище вимогу унікальності тексту, автор статті зобов'язаний посилатися на інші авторитетні джерела, тим самим підкріплюючи вагу власних узагальнень та констатацій.

Більше того, так як стаття є відносно невеликою за обсягом науковою працею, кожне посилання має бути вивірене і обґрунтоване. Надмірна кількість посилань на джерела знижує роль автора статті (складається враження технічної компіляції матеріалу); занадто мале число посилань навіює відчуття надмірної самовпевненості автора у викладі тверджень.

Бібліографічний список (список літератури) також є одним із значимих компонентів завершеної публікації. Ознайомившись з ним, читач розуміє, в якому напрямку здійснено дослідження, які концептуальні моменти значущі для даного автора, на які авторитетні наукові уми він воліє спиратися в роботі.

ЦІКАВО! Бібліографічний список – один з маркерів якості статті. Досвідчений читач з першого погляду оцінить бібліографію, і складе враження про рівень серйозності підходу автора до досліджуваного питання.

Де потім опублікувати наукову статтю?

[Публікація статті](#) можлива різними способами: від безкоштовного розміщення на зручному і доступному онлайн-ресурсі до подання на публікацію видання,

що пройшло рецензію міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та інші).

Перевагою розміщення у відкритому доступі є збільшення числа потенційних читачів, в силу більш простої доступності. Однак розміщення в профільному журналі є значуща перевага авторитетності джерела, і ваші колеги, які мають доступ до профільних видань, обов'язково оцінять статусність і значимість даної публікації.

Коротко резюмуємо. Наукова стаття – це «маленьке життя» нашого дослідження і підсумок виконаної роботи. З точки зору довготривалості підходу, доцільно вкладати сили в найкращу якість публікованого матеріалу. Надалі автор має право розраховувати на зростання власного наукового авторитету та вагомє місце у науковому співтоваристві. Написання статті і її публікація сприяють професійному розвитку і фахівців суміжних галузей, а не тільки вчених і викладачів.